

La ciutat dels 5 milions

Compromís
Metropolità 2030

Barcelona
Demà

Pla Estratègic
Metropolità
de Barcelona

Dossier de premsa. El Compromís Metropolità 2030: un pla per a la ciutat dels 5 milions

28/9/2022

Dossier de premsa

1. El Compromís Metropolità 2030: un pla per a la ciutat dels 5 milions

El [Compromís Metropolità 2030](#), resultat del procés [Barcelona Demà](#), és el nou pla estratègic per a la regió metropolitana de Barcelona orientat a impulsar un nou model de prosperitat, basat en el coneixement i la innovació, que en redueixi les desigualtats socials i territorials i la situï com una de les metròpolis que liderin la lluita contra l'emergència climàtica.

Aquest pla es fonamenta en la visió de la regió metropolitana de Barcelona com a capdavantera l'any 2030 en el desenvolupament d'una nova generació de polítiques urbanes de transformació de l'economia, l'espai i el metabolisme de la metròpoli, amb la finalitat de generar prosperitat compartida a tots els seus barris, viles i ciutats, a partir de la mobilització d'aliances entre actors i utilitzant el coneixement i el treball en xarxa a nivell local i global.

Per aconseguir-ho, caldrà articular nous espais de governança que responguin a les necessitats de la metròpoli real i aprofitar les oportunitats que ofereix el bon posicionament de Barcelona entre les principals metròpolis del món com a referent en cultura, creativitat, innovació i qualitat de vida.

Aquest nou pla estratègic interpel·la a totes les institucions, empreses, organitzacions i a la societat en general de la regió metropolitana i més enllà, a implicar-se de manera activa en el desenvolupament de les vuit missions que el componen i a construir, de baix a dalt, els instruments necessaris de governança per a fer-ho possible.

En definitiva, la principal novetat del Compromís Metropolità 2030 consisteix en abordar els principals reptes als que ens enfrontem com a societat des d'una dimensió metropolitana, la de la "ciutat real" dels cinc milions d'habitants.

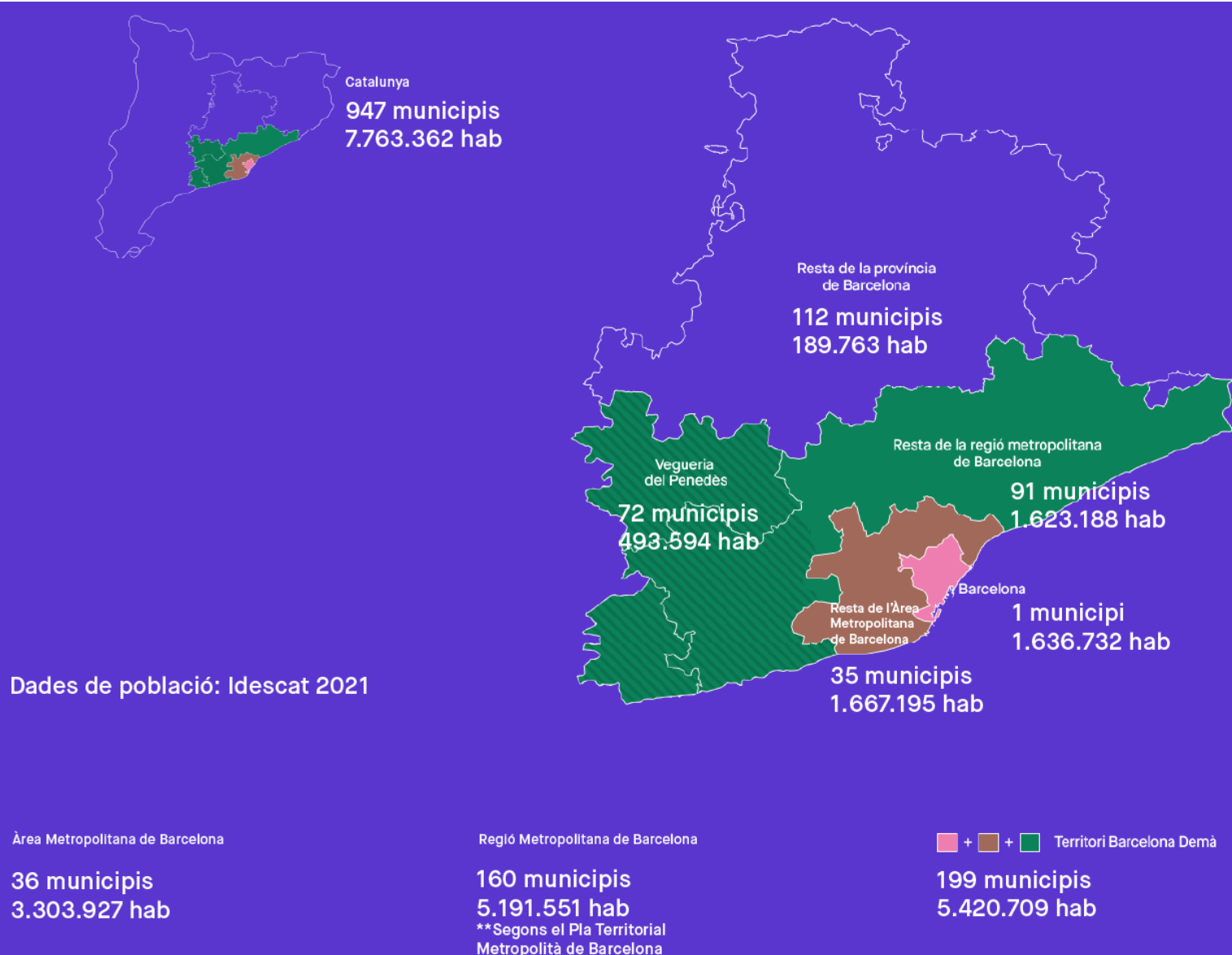
2. Abast: la regió metropolitana de Barcelona

L'àmbit d'acció del Compromís Metropolità 2030 és la regió metropolitana de Barcelona. Tot i que l'RMB, en la seva definició habitual, comprèn 7 comarques: Barcelonès, Baix Llobregat, Maresme, Garraf, Alt Penedès, Vallès Occidental i Vallès Oriental, 160 municipis i 5.191.551 habitants (2021); en el cas del procés Barcelona Demà s'hi ha incorporat també la resta del territori de la Vegueria del Penedès, és a dir, les comarques del Baix Penedès i part de l'Anoia, arribant a un total de 199 municipis i 5.420.709 habitants.

Per què?

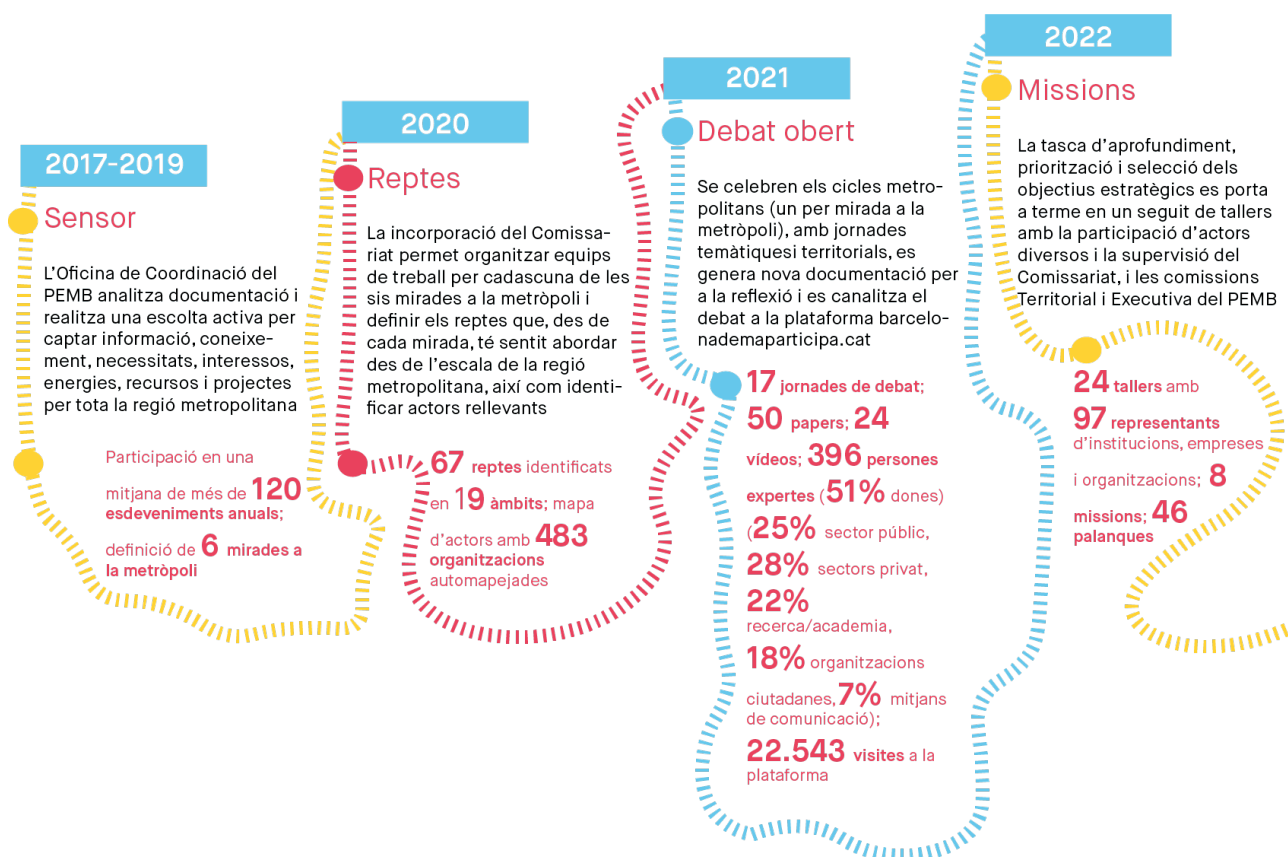
- Barcelona és capital de Catalunya i la projecta enfora, però és la regió metropolitana la que condiciona els fluxos de recursos, persones, mercaderies i informació que conformen el metabolisme del conjunt.
- Els principals reptes urbans són globals i superen la capacitat d'acció municipal i els límits administratius: l'escala regional és més adequada per fer-hi front.
- L'estructura policèntrica i el mosaic d'espais naturals, rurals i urbans dins de la regió són actius clau per a oferir una bona qualitat de vida que cal potenciar.
- La regió metropolitana és interdependent amb la resta de Catalunya.
- La diversitat territorial, social i econòmica de la regió metropolitana és la base de la capacitat creativa i de la innovació que cal activar per fer front als reptes comuns.

És per tot això que el Compromís Metropolità 2030 serà el primer pla estratègic per a la ciutat dels 5 milions d'habitants.

3. Antecedents: Barcelona Demà

Durant el mes de juny del 2020, el PEMB va obrir un procés de reflexió compartida per tal d'elaborar l'estratègia de la Barcelona metropolitana del 2030: el procés "[Barcelona Demà. Compromís Metropolità 2030](#)", definit com el procés col·lectiu de debat i proposta ([Barcelona Demà](#)) obert a les organitzacions de tot el territori metropolità i a les contribucions de persones expertes d'àmbits diversos, focalitzat en els reptes de la regió metropolitana de Barcelona i que, en el període 2020-2022, ha conduït a la definició del Compromís Metropolità 2030

Barcelona Demà tindrà continuïtat com el marc d'enriquiment, seguiment i revisió del Compromís Metropolità 2030 fins a la finalització de la seva vigència

4. Una estratègia basada en missions

Durant el procés de cocreació del nou pla estratègic, el PEMB ha seguit [un plantejament](#) inspirat en els treballs de l'economista Mariana Mazzucato i l'Institute for Innovation and Public Purpose de l'University College de Londres: la innovació orientada a missions.

4.1. Què és una missió?

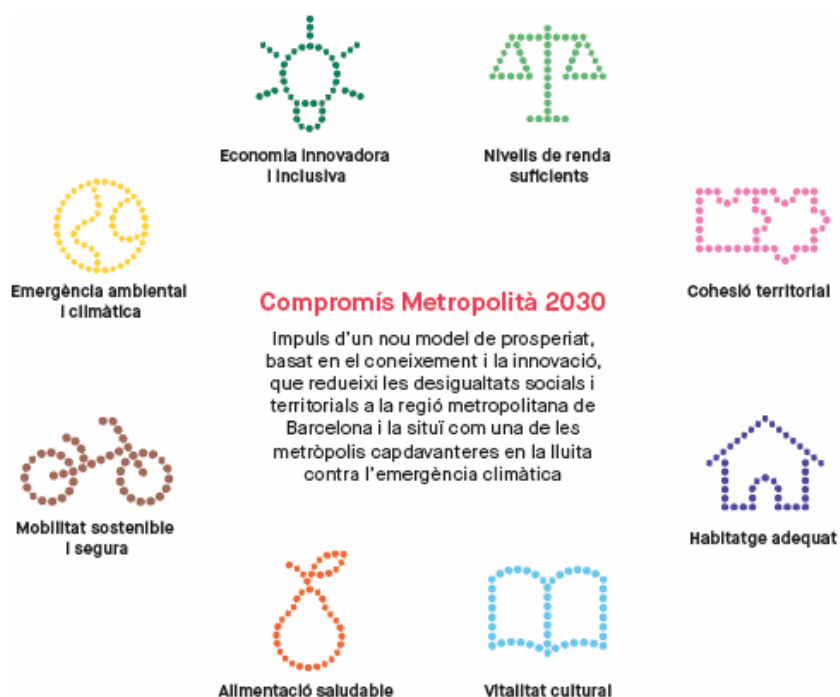
Una **missió** és un objectiu transversal, ambiciós i transformador que ha de servir de guia per a l'actuació coordinada d'un ampli ventall d'actors (ciutadania inclosa). En el cas de la regió metropolitana de Barcelona, permetran impulsar i coordinar respostes innovadores als reptes a aquesta escala.

El Compromís Metropolità 2030 s'ha estructurat a través de missions precisament perquè posen l'accent en l'acció, en els resultats i en la col·laboració multiactor i és l'enfocament que utilitza la Unió Europea, entre altres, per a les seves polítiques d'innovació i cap on dirigeix els seus fons i programes. Cada missió inclou 4 elements:

1. **Espais de referència:** Organismes representatius de la quintuple hèlix (administració pública, acadèmia/recerca, sector privat i ciutadania, i mitjans de comunicació), que assumeixen el Compromís Metropolità 2030 i contribueixen a desenvolupar les missions.
2. **Projectes estructurants:** Projectes que tenen un fort impacte sobre el compliment de la missió i el conjunt del territori metropolità.
3. **Projectes demostratius:** Projectes replicables i exemplificadors del que qualsevol actor pot aportar al compliment de la missió.
4. **Instruments i relació amb altres agendes i plans:** Eines que permetin treballar a escala de regió metropolitana cada missió i relació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible de Nacions Unides, European Green Deal i altres programes europeus, etc.

Definir missions, doncs, permet focalitzar en aspectes estratègics implicant un ampli ventall d'actors (ciutadania inclosa) i promovent noves maneres de fer. En el cas de la regió metropolitana de Barcelona són una guia per impulsar i coordinar respostes innovadores a aquesta escala, **en la que no existeix una institució de govern que tingui aquest abast territorial.**

4.2. Les 8 missions del Compromís Metropolità

HABITATGE ADEQUAT

Les situacions de sobrecàrrega residencial (població que destina més del 40% dels seus ingressos a lloguer i subministraments) es reproduïxen en tot el territori metropolità, deixant cada cop a més llars excloses del mercat. Segons Nacions Unides, l'habitatge és assequible quan una llar hi destina menys del 30% dels seus ingressos. En cas contrari, pot entrar en risc de pobresa i posar en perill el gaudi d'altres drets bàsics.

Missió: Fer l'habitatge assequible, eficient i confortable com a fonament del dret a la ciutat

Compromís 2030: El 2030 la població de la regió metropolitana de Barcelona que pateix sobrecàrrega per despeses de lloguer i subministraments essencials serà inferior al 30%

Context i focus de la missió

El repte de l'accés a l'habitatge és un dels factors generadors de vulnerabilitat residencial, risc de pobresa i generació de desigualtats socials i territorials a la metròpoli. Aquest problema té diferents vessants, ja que malgrat estar reconegut el dret a un habitatge digne i adequat en l'article 47 de la Constitució Espanyola i a diverses lleis estatals i catalanes, la condició com a bé de mercat, la manca d'un parc d'habitatge assequible estable i la creixent separació entre els ingressos de les llars i el preu mitjà de l'habitatge, han afectat de manera progressiva les condicions d'accés i permanència a l'habitatge de la població a la Barcelona metropolitana.

El [Pla Territorial Sectorial d'Habitatge](#) identifica el 90% de les àrees de demanda forta i acreditada en municipis de la regió metropolitana. A més, cal tenir en compte que, segons el Centre d'Estudis Demogràfics, es formaran unes 400.000 noves llars a la regió fins el 2050. La problemàtica és encara més crònica en el mercat del lloguer, ja que el parc d'habitatge de lloguer social no ha crescut de forma proporcional a la demanda, suposant l'1,8% del total del parc metropolità, mentre que la mitjana europea està per sobre del 9%. A la regió, **una llar amb ingressos equivalents a la renda familiar bruta disponible mitjana només podria accedir al mercat de lloguer destinant menys del 35% dels seus ingressos en 8 dels 199 municipis i en cap districte de Barcelona.**

A més, els costos dels subministraments essencials associats a l'habitatge també suposen una càrrega important per a les famílies. En aquest sentit, la garantia del dret a l'habitatge adequat va més enllà de garantir un espai físic per viure i comporta l'**accés universal als serveis bàsics d'aigua, energia, gas i internet**, per desenvolupar una vida digna.

Per aquest motiu, **el compromís estratègic necessari d'aquesta missió és que l'any 2030 la població de l'RMB que pateix sobrecàrrega per despeses de lloguer i subministraments essencials sigui inferior al 30%**, amb la qual cosa es fa front a les situacions més greus de sobrecàrrega i risc d'exclusió residencial, però també es busca una contenció que eviti que més famílies entrin en aquesta situació.

L'indicador que s'utilitzarà per mesurar l'assoliment del compromís és la taxa de sobrecàrrega per despeses de l'habitatge i subministraments, que indica el percentatge de població de l'àmbit metropolità que viu en llars que han de destinar més d'un 40% dels seus ingressos al pagament de les despeses de l'habitatge de lloguer i el dels subministraments associats: aigua, llum i gas. Aquesta taxa segons les Estadístiques Metropolitanes de Condicions de Vida de l'IERMB i Idescat per al període 2019-2020 és del 34,27% en el territori de l'àmbit

metropolità, conformat per les comarques del Barcelonès, Baix Llobregat, Maresme, Vallès Occidental i Vallès Oriental.

Relació amb les agendes globals

Les actuacions vinculades a aquesta missió s'alineen amb fites dels següents Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030.

En quins àmbits cal actuar?

Parc d'habitatge

És precís utilitzar tot tipus d'instruments per incrementar l'oferta d'habitatge social i assequible, especialment destinat al règim de lloguer, qualificat de forma permanent i repartit de forma equilibrada en el territori per evitar fenòmens de segregació residencial.

Cost de l'habitatge

Les actuacions per reduir el cost de l'habitatge de lloguer a través instruments de finançament, de regulació i d'estabilització de preus especialment en àrees de demanda forta i acreditada, són mesures per tal de transformar el mercat de l'habitatge i fer créixer el seu valor públic.

Cost dels subministraments

Els diners que la llar destina a les despeses d'aigua, energia, gas i internet és un component de la sobrecàrrega que guanya pes, i el context dibuixa grans incerteses al respecte. Cal activar tots els mecanismes de provisió i gestió dels subministraments per assegurar que ningú en queda exclòs.

Ingressos de les llars

Amb l'objectiu de tancar la bretxa entre oferta i demanda, és fonamental incidir sobre la capacitat econòmica de les llars a través d'una política activa d'ocupació, la millora dels salaris i rendes complementàries, així com l'increment de subvencions i ajudes segons ingressos.

Rehabilitació d'habitatges i edificis

L'aprofitament del parc d'habitatge existent en la ciutat consolidada i fer-lo més assequible també requereix d'actuacions de rehabilitació energètica, adaptació climàtica i adequació morfològica dels habitatges i edificis que en millori l'eficiència i redueixi les despeses de la llar.

5. La presentació del Compromís Metropolità 2030: una gira pel territori

Durant el mes de setembre de 2022, el PEMB està duent a terme una campanya de presentació del Compromís Metropolità 2030 i les missions que s'hi recullen per tal de donar-lo a conèixer i situar-lo al centre del debat del conjunt de la regió metropolitana de Barcelona.

Així, **del 13 al 30 de setembre el PEMB organitza una gira per 8 municipis de la regió metropolitana de Barcelona per presentar una a una les missions vinculades al Compromís Metropolità 2030:**

- **Missió 'Economia innovadora i inclusiva' – Martorell, 13/09**
- **Missió 'Nivells de renda suficients' – Santa Coloma de Gramenet, 16/09**
- **Missió 'Emergència ambiental i climàtica' – Vilanova i la Geltrú, 19/09**
- **Missió 'Habitatge adequat' – Mollet del Vallès, 20/09**
- **Missió 'Alimentació saludable' – Mataró, 23 setembre**
- **Missió 'Mobilitat sostenible i segura' – Santa Perpètua de Mogoda, 27/09**
- **Missió 'Cohesió territorial' – El Prat de Llobregat, 29/09**
- **Missió 'Vitalitat cultural' – Rubí, 30/09**

Instal·larem un plató de televisió a l'aire lliure i durant prop de dues hores es presentarà una de les missions i alguns projectes de la regió alineats amb aquesta. Un/a presentador/a farà un seguit d'entrevistes en format tertúlia a alcaldes i alcaldesses dels diferents municipis, així com a altres autoritats i perfils tècnics. I, en paral·lel, es farà una activitat de caràcter més divulgatiu o lúdic relacionada amb la temàtica o el projecte presentats oberts a la ciutadania. A més, a cada municipi hi haurà també una il·lustradora que farà una imatge-resum de cadascuna de les 8 missions.

6. Qui ho impulsa?

El Pla Estratègic Metropolità de Barcelona (PEMB) és una associació privada sense ànim de lucre —promoguda per l'Ajuntament de Barcelona i l'Àrea Metropolitana de Barcelona— presidida pel president/a de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). A diferència de l'AMB, actualment l'RMB no compta amb cap ens de govern per impulsar i coordinar polítiques al conjunt del seu territori. Per tant, el PEMB exerceix el paper de complement transitori de les administracions en aquesta funció de coordinació, ja que les aplega a totes elles i als principals actors econòmics i socials metropolitans. Del PEMB, doncs, han sortit acords i propostes en forma de missions que conformen l'actual Compromís Metropolità 2030 i que, sense ser directament vinculants, poden ajudar a la presa de decisions en els espais on correspongui.

Els principals promotors del Compromís Metropolità 2030 i que han estat participant en l'elaboració del nou pla estratègic son:

[Àrea Metropolitana de Barcelona](#)
[Ajuntament de Barcelona](#)
[Aeroport de Barcelona](#)
[Cambra de Comerç de Barcelona](#)
[Cercle d'Economia](#)
[Consorci de la Zona Franca de Barcelona](#)
[Comissió Obrera Nacional de Catalunya](#)
[Fira de Barcelona](#)
[Foment del Treball Nacional](#)
[Port de Barcelona](#)
[Unió General de Treballadors](#)
[Universitat de Barcelona](#)

En formen part:

- Els principals agents econòmics i socials de l'àrea metropolitana de Barcelona que, conjuntament amb l'Ajuntament de Barcelona i l'Àrea Metropolitana de Barcelona, són les institucions promotores
- Altres entitats econòmiques, socials i culturals de l'àrea metropolitana de Barcelona que s'han anat integrant en el pas dels anys i que formen part del Consell General. Actualment són més de tres-centes
- Els trenta-sis municipis de l'àrea metropolitana de Barcelona
- Nou municipis en representació de la regió metropolitana de Barcelona i la vegueria del Penedès.
- Altres administracions que operen en el territori (Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona, Consell Comarcal del Barcelonès i Consell Comarcal del Baix Llobregat)

